

Posudek vedoucího diplomové práce

Jan Koura: „Kyperská otázka v zahraniční politice Spojených států amerických v letech 1960-1974“

Jan Koura se ve své práci v Seminári nejnovějších dějin rozhodl analyzovat jedno z velkých a přece jakoby „pozapomenutých“ témat světové historie druhé poloviny minulého století, tj. politiku Spojených států amerických vůči Kypru v 60. a 70. letech. Hned na úvod je třeba říci, že se s náročným úkolem vypořádal výtečně a že je jde o práci velmi kvalitní.

Pokud jde o konkrétní rozbor práce, její první kapitola plní jakousi uvozovací roli (stručný nástin kyperských dějin do roku 1960, zásady americké politiky vůči východnímu Středomoří ve druhé polovině 40. a na počátku 50. let, a také americko-řecké a americko-turecké vztahy do klíčového roku 1974), ale přesto je velmi důležitá i cenná pro další čtení.

Jádro diplomové práce tvoří druhá a třetí kapitola: analýza zahraniční politiky USA vůči brisantnímu „kyperskému problému“. Na úvod musím zdůraznit, že nesporná kvalita Kourovy diplomky vychází ze studia nevydaných i vydaných pramenů a početné odborné literatury (na tomto místě je třeba vysoce ocenit Kourovo bádání v The National Archives, London-Kew, realizované během „erasmovského pobytu“ ve Velké Británii, ale též v České republice). Nejde ani tak o to, že Koura s pečlivostí sobě vlastní rekonstruuje, s nadsázkou řečeno, „den po dni“ průběh klíčových momentů obou kyperských krizí (v 60. i 70. letech), ale především to, že dokáže oddělit banální od podstatného, sekundární od primárního a zásadního. Kourova práce není rozsáhlá a na první dojem, jenž bývá často zavádějící, nebudí velký respekt. Při pečlivém čtení je tomu ale naopak! Analýza složité situace, do níž několik po sobě jdoucích amerických administrativ přivedla situace na Kypru a s tím související vyostřené vztahy mezi dvěma členy Severoatlantické aliance, je podle mého názoru bezchybná, intelektuálně na výši, občas i vtípná. Studium diplomatických nót, nejruznějších memorand, prohlášení je přitom nesmírně náročné; ještě obtížnější je „vyhmátnout“ z relací diplomatů a profesionálních politiků to opravdu zásadní, ono klasické „čtení mezi řádky“ a jejich interpretace. Přestože se na tomto místě nechci pouštět se do podrobného rozboru jednotlivých kapitol Kourovy diplomky, některé části, aspekty a drobné nuance nemohu pominout – jako příklad bych rád uvedl jeho přesné hodnocení bezprostředních příčin druhé

kyperské krize, výtečnou analýzu balancování USA mezi Řeckem a Tureckem po kyperském převratu, rozbor selhání Kissingerova konceptu rovnováhy moci či stručnou analýzu aféry Watergate jakožto faktoru ovlivňujícího politiku USA v kyperské krizi.

Na závěr posudku musím ocenit rovněž velmi dobrou jazykovou a stylistickou stránku Kourovy práce; obsah a forma tu jdou, tak říkajíc, „ruku v ruce“. Z výše uvedených důvodů je, alespoň doufám, jasné, že diplomovou práci Jana Koury doporučuji k obhajobě a věřím, že bude úspěšná.

Navrhované hodnocení: výborně

V Praze, 19. května 2008

Doc. PhDr. Martin Kovář, Ph.D.

Ústav světových dějin FF UK v Praze